

Sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta

Viite Sosiaali- ja terveysvaliokunnan kuulemistilaisuus koskien ti 15.5.2018 klo:9.00/HE14/2018
vp/ Asiantuntijapyyntö

**ASIA ROMANIASIAAIN NEUVOTTELUKUNNAN LAUSUNTO KOSKIEN HE 14/2018 vp
Hallituksen esitys eduskunnalle maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lu-
pa-, ohjaus ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevaksi lainsäädännöksi**

TEEMA Laki alueellisista romanasiaain neuvottelukunnista ja romanasioista

Romaniasiaain neuvottelukunta kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa tästä romanasiaain hoitoa ja romanasiaain neuvottelukuntatoimintaa koskevasta hallituksen lainsäädäntöesityksestä. Romaniasiaain neuvottelukunta on antanut asiaa koskevan lausuntonsa jo aiemmin ke-
vällä 2017 osoitteessa www.lausuntopalvelu.fi.

Yleistä

Valtakunnallinen ja alueelliset romanasiaain neuvottelukunnat kehittävät romanien ja viran-
omaisten välistä yhteistyötä sekä edistävät syrjinnänvastaista työtä ja yhdenvertaisuutta.

Neuvottelukunta

- seuraa romaniväestön yhteiskunnallisten osallistumismahdollisuuksien ja elinolosuh-
teiden kehitystä tasa-arvon edistämiseksi sekä antaa viranomaisille lausuntoja näissä
asioissa
- tekee aloitteita ja esityksiä romaniväestön taloudellisten, koulutuksellisten, sosiaalis-
ten ja sivistyksellisten elinolosuhteiden parantamiseksi sekä romaniväestön työllis-
tymisen edistämiseksi
- edistää romaniväestöön kohdistuvan syrjinnän poistamista
- edistää romanikielen ja kulttuurin vahvistumista
- osallistuu pohjoismaiseen, eurooppalaiseen ja muuhun kansainväliseen yhteistyöhön
romanien oikeuksien edistämiseksi ja olosuhteiden parantamiseksi

Lainsäädäntöesitystä koskevat kommentit

Laki alueellisista romanasiaain neuvottelukunnista ja romanasioista koskevasta tehtä-
vistä noudattaa pitkälti aiempaa asetuspohjaa (Valtioneuvoston asetus valtakunnalli-
sesta romanasiaain neuvottelukunnasta ja alueellisista romanasiaain neuvottelukunnista
VNA 1019/2003 ja VNA 1350/2009).

Lain mukaan YTA- aluejakoa vastaavat romanasiaain neuvottelukuntien toimialueet ja
viidennen alueellisen neuvottelukunnan asettaminen ovat sekä romaniväestön yhteis-
toiminnan että maakuntahallinnon kannalta mielekkäitä ratkaisuja ja mahdollistavat
entistä tehokkaamman toiminnan etenkin Keski-Suomen alueella. Keski-Pohjanmaan
alueen liittäminen Pohjois-Suomen neuvottelukunnan alaisuuteen on onnistunut valin-

ta sekä maantieteellisesti että huomioiden romaniväestön perinteiset, muusta aluejaosta poikkeavat asioimisalueet.

On hyvä, että esitetyssä aluehallintomallissa vastuunjako romaniasiain hoidosta ja seurannasta on selkeästi kirjattu kuuluvaksi kahdelle eri taholle, sekä kaikille maakunnille että useamman maakunnan alueella toimiville alueellisille romaniasiain neuvottelukunnille. Seuranta- ja kehittämisvastuun tehokas toteutuminen edellyttävät maakunnilta entistä tiiviimpää yhteistyötä romaniasiain neuvottelukuntien kanssa ja aiempaa tavoitteellisempia romanipoliittisen ohjelman toimeenpanosuunnitelmia alue- ja kuntatasolla. 18.5.2018 julkaistavassa uudessa romanipoliittisessa ohjelmassa näiden ohjelmien maakunnallisesta kokonaisuudesta käytetään nimitystä MAARO.

Romaniväestön osallistumismahdollisuuksien ja elinolosuhteiden kehittäminen edellyttävät maakunnilta myös aktiivista oman tietopohjan luomista koskien romaniväestön tilannetta eri kunnissa ja maakunnan alueella keskimäärin. Tietopohjan karttumisen myötä saadaan aiempaa parempi kokonaiskuva romaniväestön osallisuudesta ja elinolosuhteista alue- ja paikallistasolla. Tämä helpottaa romanipolitiikan suunnittelua ja seuranta sekä kansainvälistä raportointia.

Lain perustelut

Lain perusteluissa käsitellään riittävässä laajuudessa myös neuvottelukuntien alueellisen toiminnan edellyttämiä henkilö- ja muita toimintaresursseja, jotka pysyisivät ennallaan. Nykyiset tehtävät, kokoonpano ja lisääntyvä alueellinen ja kansainvälinen työ edellyttävätkin niiden pysymistä nykyisellä tasolla. Neuvottelukuntien kokoonpanossa on kiinnitettävä sitä ohjaavan asetuksen lisäksi erityistä huomiota sekä maakunnalliseen että eri hallinnonalojen edustuksellisuuteen. Vastuummaakunnaksi olisi tarkoituksenmukaisinta valita luontevien asioimisalueiden muodostamista alueista se maakunta, jossa romaniväestöä esiintyy suhteessa eniten tai jonne neuvottelukunta on muutoin mielekästä sijoittaa. Maakuntien tulisi kuitenkin voida päättää asiasta erikseen.

Neuvottelukuntien työskentelylle on luonteenomaista poikkihallinnollinen toiminta eri hallinnonalojen välisillä rajapinnoilla. Nykyisessä mallissa maakunnat voivat itsenäisesti päättää minkä työskentelykokonaisuuden alaisuuteen näiden asioiden hoito sijoitetaan. Sijoitettaessa alueellisia neuvottelukuntia muotoutumassa olevaan organisaatorakenteeseen olisi luontevaa sijoittaa ne esimerkiksi hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen tai työllisyyskysymysten hoidosta vastaaviin organisaation osiin, mutta niillä tulee olla luonteva työskentely-yhteys useisiin maakuntahallinnon eri osiin, esimerkiksi kansainvälisistä asioista ja hankkeista vastaaviin tahoihin, sillä erilaiset rakennerahastorahoitukset ovat romanipoliittisen ohjelman toimeenpanon kannalta yhä merkittävämpiä rahoitusmuotoja.

Romaniasiain neuvottelukunnan puolesta

Pääsihteeri

Henna Huttu

TIEDOKSI Romaniasiain neuvottelukunta

